
ภาษาจินตภาพในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลาย : การใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก
Image Language in the Novel Story Liamsalaplai : Using Word Shows
Feeling Temper
สุธาทิพย์ แห่งบุญ*
Suthathip Hangboon

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาจินตภาพจากกลวิธีการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลาย ของกฤษณา อโศกสิน ผลการศึกษาพบว่าภาษาจินตภาพเป็นส่วนสำคัญในการสร้างงานเขียนให้มีคุณค่า โดยผู้แต่ง ได้มีกลวิธีการเลือกใช้คำสื่ออารมณ์ความรู้สึกทางบวก เช่น การใช้คำที่แสดงความรู้สึกมีความสุข สบายใจ ดีใจภูมิใจ เป็นต้น และคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกทางลบ เช่น การใช้คำที่แสดงความรู้สึกโศกเศร้า เหงา เจ็บปวด ทรมาน คับข้องใจ หงุดหงิดโกรธแค้น เหยียดหยาม เป็นต้น มาแสดงให้เห็นลักษณะอารมณ์ที่ซับซ้อนลึกซึ้งของตัวละครได้อย่างชัดเจน อีกทั้งให้ภาพสะท้อนอารมณ์ของตัวละคร อันใกล้เคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์ได้อย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพเกิดความเข้าใจ และสะท้อนอารมณ์ร่วมไปกับตัวละคร ดังนั้นการจะนำเสนอสิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ที่ต้องอาศัยความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราว ใช้ลีลาทางภาษามีชั้นเชิงในการประพันธ์ เพื่อสื่อสารสิ่งต่างๆในงานเขียนสู่ผู้อ่านจนเกิดเป็นจินตภาพที่เด่นชัด

คำสำคัญ : ภาษาจินตภาพ / นวนิยาย / การใช้คำ / คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ABSTRACT

This article focuses on the visual language techniques used in the novel sequin striped. The study showed. Language visualization is an important part of creating works that are valued by Bahadur Asoka products have tactically chosen words convey emotion, positive, such as using words that express the happy happy joy pride, etc., and media moods. I like to use words that express negative feelings, sadness, loneliness, pain, irritability, frustration, anger, the contempt shown profound nature complex emotions of the characters clearly. The images reflect the emotions of the characters. It is close to the real life of a human being thorough. Makes readers think of the picture Understanding And deeply engaged with the characters. Therefore, to offer these things. It is a sensitive issue Relies on the ability to convey the story. Use language style Diplomatically in the author To communicate in writing to readers until a visually striking.

Keywords : Image Language / The Novel / Using Word / Word Shows Feeling Temper

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกและอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น หวาดกลัว ฯลฯ ซึ่งเป็นความรู้สึกและอารมณ์ที่คนเราจะประสบในชีวิตประจำวัน หากมนุษย์ขาดอารมณ์ความรู้สึกแล้วก็ไม่ต่างไปจากหุ่นยนต์ที่ไม่มีชีวิตจิตใจ อารมณ์ของคนเรานั้นมีมากมายหลายชนิด นักจิตวิทยาได้แยกอารมณ์เป็น 2 ลักษณะ คือ อารมณ์ที่ทำให้ความสุขเป็นอารมณ์ทางบวก ได้แก่ อารมณ์ดีใจ อารมณ์สนุก อารมณ์รัก เป็นต้น และอารมณ์ที่ทำให้ความทุกข์ซึ่งเป็นอารมณ์ทางลบ ได้แก่ อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์เสียใจ เป็นต้น (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2528, หน้า 149) ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับงานเขียนประเภทนวนิยาย ที่มุ่งเน้นการสร้างอรรถรสผ่านภาษา ให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตามไปกับบทประพันธ์

การเขียนงานบันเทิงคดีประเภตนวนิยายนั้น สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ก็คือตัวละครที่เป็นผู้แสดงเรื่องราวต่างๆ ตามแต่ที่ผู้เขียนกำหนด การเสนอเรื่องราวโดยผ่านพฤติกรรมอันหลากหลายของตัวละครแต่ละตัว ผู้อ่านจำเป็นต้องศึกษาลักษณะท่าทาง ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เพื่อทำความเข้าใจและรู้สึกคล้อยตามไปกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ ดังนั้น การใช้คำเพื่อบอกอารมณ์ความรู้สึกจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของการสร้างงานเขียนประเภตนวนิยาย

ทั้งนี้ การสร้างงานเขียนผู้ประพันธ์จึงต้องเลือกใช้ภาษาที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นภาพ หรือการรับรู้ในโน้ต ทำให้ผู้อ่านมองเห็นและรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ความรู้สึกและการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า จินตภาพ (ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา, 2544, หน้า 11) การใช้ภาษาสื่อจินตภาพ จึงถือเป็นศิลปะการประพันธ์ที่ทำให้งานเขียนมีคุณค่า มีความงดงามทางภาษา อีกทั้งแสดงความสามารถในการประพันธ์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างชัดเจน

ในวงการนักเขียนของไทย มีนักเขียนมากมายพยายามสร้างเอกลักษณ์ในงานเขียนของตน ให้มีความโดดเด่นเฉพาะตัว “กฤษณา อโศกสิน” เป็นนักเขียนนวนิยายผู้หนึ่งที่มีความรู้ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานนวนิยายจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป งานเขียนของกฤษณา อโศกสิน มีความโดดเด่นในการให้ภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างหลากหลาย “เลื่อมสลับลาย” เป็นนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งของกฤษณา อโศกสิน ที่สะท้อนภาพสถาบันครอบครัวและปัญหาของผู้หญิงทุกรูปแบบ (ไพลิน รุ่งรัตน์, 2538, หน้า 18-35) โดยสื่อสะท้อนผ่านการใช้ภาษาที่ประณีต แพร่พรวยไปด้วยภาพอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เพื่อสื่อสารสิ่งต่างๆ ในงานเขียนสู่ผู้อ่านจนเกิดเป็นจินตภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย และการใช้ภาษาจินตภาพ โดยได้แนวความคิดและแนวทางการศึกษาจากงานวิจัยของดลฤทัย ขาวดีเดช, (2540) เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์, (2546) อภิรัตน์ โมทนิยชาติ, (2547) จิณณพัต โรจนวงศ์, (2549) และกาญจนา ต้นโพธิ์, (2549)

ด้วยเหตุว่าจินตภาพมีความสำคัญต่องานเขียน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและวิเคราะห์การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลาย ในแง่ของการใช้คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาสร้างจินตภาพ ตลอดจนเพื่อชี้ให้เห็นว่าการสร้างจินตภาพในนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้สารของเรื่องสื่อมายังผู้อ่านได้ชัดเจน มีความโดดเด่น น่าประทับใจและเข้มข้นด้วยพลังความคิด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์จินตภาพจากกลวิธีการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาข้อมูลจากนวนิยายเรื่อง เลื่อมสลับลาย ของ กฤษณา อโศกสิน ในการวิจัยครั้งนี้ เกณฑ์ในการวิจัยคือ เกณฑ์การใช้คำบอกอารมณ์ความรู้สึก ดังนี้

1. คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวก

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกมีความสุขสบายใจ ดีใจ และภูมิใจ

2. คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางลบ

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกโศกเศร้า เหนงา ว้าเหว่ ท้อแท้ และเบื่อหน่าย

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ และทรมาน

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกคับข้องใจ อึดอัดใจ และความหงุดหงิด

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกไม่พึงพอใจโกรธแค้น และเหยียดหยาม

จากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย การใช้ภาษาจินตภาพและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ภาษาจินตภาพ โดยได้แนวความคิดและแนวทางการศึกษาจากงานวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในบทนำแล้วจึงเริ่มเก็บข้อมูลคำจินตภาพในลักษณะของการใช้คำบอกอารมณ์ความรู้สึกจากนวนิยายเรื่อง เลื่อมสลับลาย ของ กฤษณา อโศกสิน ดังกล่าว แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำบอกอารมณ์ความรู้สึกตามเกณฑ์การศึกษาที่ระบุไว้ข้างต้น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาษาจินตภาพในนวนิยายเรื่อง เลื่อมสลับลาย ผู้วิจัยได้พบว่าผู้เขียนได้ใช้คำบอกอารมณ์ความรู้สึกในลักษณะต่างๆ เพื่อสื่อจินตภาพไปยังผู้อ่าน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวก

การใช้คำที่แสดงความรู้สึกสุข สดชื่น สบายใจ เป็นคำบอกอารมณ์ที่กฤษณา อโศกสิน เลือกใช้เพื่อบรรยายความรู้สึกของตัวละคร เมื่อรู้สึกปลอดภัย สบายใจ เป็นอารมณ์ที่ผ่อนคลาย การเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละคร ย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามและเกิดภาพขึ้นในใจผู้อ่านได้ จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวก ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เลื่อมสลับลาย เช่น ปลาบปลื้ม ถนอมน้ำใจ เพลิดเพลิน ความรู้สึกอบอุ่น ชื่นชมยินดี อารมณ์ดี รื่นรมย์ ภูมิใจ ความสุข เพลิดเพลิน แจ่มใส ทะนุถนอม ถอนใจโล่งอก ปลาบปลื้มปิติ ชื่นบาน ความภาคภูมิใจ รู้สึกสบายใจ เบิกบานร่าเริง ความภูมิใจ ปลอดภัย เมตตาปรานี เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณโปรยพินิจดูิดาคคนเดียวอย่างปลาบปลื้มป็นปึกเพ็งกลับจาก

ต่างประเทศได้ไม่กี่เดือน หล่อใหม่ หรือ สำหรับเมืองหลวงประเทศนี้ จนกล่าวได้

ว่าใน พ.ศ.ที่ผ่านมามาจนถึง พ.ศ. ที่กำลังดำเนินไปนี้ ไม่มีหญิงสาวใดมีชื่อเสียง

ติดปากคนในวงการชั้นสูงเท่าหล่อน (2557, หน้า 9-10)

พบว่าผู้เขียนเลือกใช้คำที่แสดงความรู้สึกชื่นชม ความปิติยินดีของตัวละครได้อย่างชัดเจน โดยนำคำว่า “ปลาบปลื้ม” มาแสดงความรู้สึกของอารมณ์ให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของคุณโปรย ซึ่งเป็นบิดาของตัวละคร ปิ่นปัก ในเรื่องนี้ คุณโปรยได้แสดงความรู้สึกชื่นชมในความพร้อมด้วยสมบัติสามหมู่ของลูกสาว คือ รูป ความรู้และทรัพย์ ว่าไม่มีหญิงสาวคนใดในเมืองหลวงนี้จะเทียบพร้อมทัดเทียมลูกสาวของตนได้

“แหม...เวลาข้าเป็นแม่ผัว มีลูกสะใภ้มาปรนนิบัติอย่างจี๋ หมอบราบคาบแก้ว ฝากเนื้อฝากตัวยังจ้ะรักตายเลยว่ะ....ไม่สนใจแล้วว่ามันจะเข้ามาจากไหน อีๆ” มิมลงบันไดตามมาด้วย สัพยอกเอนให้เพื่อนปลดปล่อยใจก่อนขึ้นรถ (2557, หน้า 497)

คำว่า “ปลดปล่อย” หมายถึง ว. ผ่องใสปราศจากความขุ่นมัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 722) จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกตัวละคร มิม ที่พยายามพูดให้กำลังใจ พาไล ซึ่งขณะนั้นกำลังรู้สึกเกิดความกังวล เนื่องจากต้องไปพบแม่ของ นครินทร์ เป็นครั้งแรก มิม จึงพูดให้ พาไล รู้สึกสบายใจขึ้น รู้สึกแจ่มใสกับสิ่งที่จะเกิดขึ้น

“อ้าว แล้วจะให้ผมเห็นคุณด้วยวิธีไหนล่ะ” เขายกแขนหล่นชูขึ้นเหนือศีรษะ จนทรวงอกหล่นพลอยเชิดขึ้น “โอโฮ...สวยแทบตายเลย...” เขามองดูตัวตัวเองอย่างชื่นชมยินดี แล้วจึงปล่อยแขน ปีนปึกรีบกลับลงดึงเสื้อนอนขึ้นมาสวม (2557, หน้า 64)

คำว่า “ชื่นชมยินดี” หมายถึง ก. ปิติยินดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 384) ผู้เขียนนำคำนี้มาใช้แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกตัวละครศกและปิกปิ่น ในคำค้นของการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันครั้งแรกของทั้งสองคนซึ่งผู้เขียนได้บรรยายอารมณ์ความรู้สึกของศกได้อย่างละเอียดอ่อน ในขณะที่กำลังชื่นชมความงามของเรือนร่างปิกอย่างขบขัน

น้องเขาเป็นผู้มีความภาคภูมิใจตนเองมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย เนื่องด้วยเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องเชื่อถือจากทั้งบิดามารดา ครูอาจารย์และเพื่อนฝูงในแวดวงที่ร่วมกันทั้งใกล้และไกล (2557, หน้า 168)

จากตัวอย่างข้างต้น ใช้คำว่า “ภาคภูมิใจ” ที่หมายถึง ก. กระหยิ่มใจ, รู้สึกว่ามีเกียรติยศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 866) เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกนครินทร์ ที่ต้องการเน้นย้ำว่าตัวละครเป็นสุขยิ่ง เมื่อคิดถึงความรักพร้อมด้วยสมบัติสามหมู่ของน้องสาวตน คือ รูป ความรู้ และทรัพย์ จนทำให้คนรอบข้างรวมถึงตนเองก็พลอยชื่นชมและภาคภูมิใจในตัวปิกด้วยเช่นกัน

ศกสัพยอกด้วยสีหน้ารื่นรมย์...ปิกหัวเราะ แล้วแววตาเขาก็ดูภูมิใจในตัวหล่นขึ้นมาอีกครั้ง (2557, หน้า 80-81)

ผู้แต่งนำคำว่า “รื่นรมย์” ว. สบายใจ, บันเทิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1005) มาบรรยายความรู้สึกสบายใจของตัวละครศกในขณะที่ศกกำลังหยอกเย้าปิก ที่กำลังพูดคุยกันอย่างสนิทสนม ทั้งนี้ในข้อความแวดล้อมนั้นผู้ประพันธ์นำคำว่า ภูมิใจ หมายถึง ก.กระหยิ่มใจ, รู้สึกว่ามีเกียรติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 872) มาใช้บรรยาย เพื่อต้องการอธิบายความหมายของอารมณ์ที่มีความสุขให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของตัวละครให้ชัดเจนขึ้น

“ศกชอบสรุปอะไรแบบนี้เรื่อย ถ้ามีคนอย่างคุณมากๆ คนตรีศลาลสิก หรือศิลปินชั้นสูงอีกหลายๆอย่างคงไม่ได้พูดได้เกิดหรือกนะคะ” หล่อนพูดที่เล่นทีจริง จะว่าไปแล้วหล่อนก็ ถนอมน้ำใจเขามากเหมือนกัน“แต่นั้นแหละ ถ้าคนใจร้อน มักจะทนดูของละเอียดลออ แบบนี้ไม่ไหว” (2557, หน้า 13)

คำว่า“ถนอมน้ำใจ” เป็นคำที่ใช้สื่อเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกตัวละคร ให้มีความเหมาะสมผู้เขียนนำคำสองคำคือคำว่า “ถนอม” กับ “น้ำใจ” มาใช้ร่วมกันทำให้ความหมายของคำมากขึ้น“ถนอม”หมายถึง ก. คอยระวังประคับประคองไว้ให้ดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า523) ส่วน“น้ำใจ” หมายถึง น.ใจแท้ๆใจจริง ความรู้สึก นึกคิดจริงๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า626) ซึ่งจากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของตัวละคร ปิ่นปัก ที่พยายามพูดรักษาน้ำใจ ศก ซึ่งเป็นชายคนรักของตน เพื่อความสบายใจของทั้งสองฝ่ายและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

นครินทร์รู้สึกเบิกบานร่าเริงเป็นที่สุด เขาเลิกลืงถึงความเป็นผู้หญิงที่ คอร์ทของหล่อนโดยเด็ดขาด ยอมรับอย่างเต็มใจว่าเขาต้องชะตาไปกับผู้หญิงคนนี้ (2557, หน้า 296)

จากตัวอย่างข้างต้น นำคำว่า “เบิกบาน” หมายถึง ว.แจ่มชื่น,สดชื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 684) และ “ร่าเริง” หมายถึง ว.สนุกสนาน,เบิกบานใจ,ยิ้มแย้มแจ่มใส (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 992) ผู้เขียนนำคำสองคำมาใช้ร่วมกันและคำที่นำมาวางคู่กันนี้ยังให้เสียงสัมผัสพยัญชนะคล้องจองกันด้วย นั่นคือ เล่นเสียง /บ/ ในคำว่า เบิกบาน และ เล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะเสียง /ร/ในคำว่า ร่าเริง เพื่อแสดงให้เห็นอารมณ์ ความรู้ของตัวละครได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกของนครินทร์ ตัวละครเอกในเรื่อง ที่กำลังรู้สึกเบิกบานเมื่อรู้ววันนี้เป็นอีกวันหนึ่งที่ตนกำลังมีความสุข เมื่อได้รู้ใจตนเองและสามารถยอมรับในทุกสิ่งที่พาไปเป็นได้อย่างเป็นสุขใจ

เขามีนมากเป็นพิเศษเนื่องจากกินเบียร์เกือบสามขวด แต่ใจคอก็ สดชื่นรื่นเริงทีเดียว (2557, หน้า 300)

พบว่าผู้เขียนนำคำว่า “สดชื่น”และ“รื่นเริง” มาใช้ร่วมกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของอารมณ์ ที่ต้องการเน้นย้ำว่าตัวละครเป็นสุขยิ่งเมื่อได้ทำสิ่งที่มีความสุข

“สดชื่น”เป็นคำที่หมายถึง ว.ใหม่และบริสุทธิ์ทำให้เบิกบานใจและกระปรี้กระเปร่าขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1156) โดยมากมักใช้กับอากาศ ดอกไม้ หรือผิวพรรณ แต่ในที่นี้ผู้เขียนนำมาใช้เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึก “รื่นเริง” หมายถึง ก.สนุกสนานเบิกบานใจ,เพลิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1005) เป็นคำที่แสดงให้เห็นความสนุกสนานของตัวละคร เมื่อผู้เขียนนำคำสองคำมาใช้ร่วมกัน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกที่ผ่อนคลายและเป็นสุขให้ผู้อ่านได้เกิดจินตภาพตามได้เป็นอย่างดี

2. คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางลบ

คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางลบ คือ คำที่แสดงความรู้สึกในด้านไม่ดี หรือคำที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกเป็นทุกข์ ได้แก่ ความเศร้า ความทุกข์ ความอึดอัดใจ ความโกรธแค้น จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบดังนี้

2.1 การใช้คำที่แสดงความรู้สึกโศกเศร้า เหม่า ว่าเหว่ ท้อแท้ และเบื่อหน่าย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบการใช้คำที่แสดงความรู้สึกที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับสาย อย่างหลากหลาย ได้แก่ การใช้คำที่แสดงความรู้สึกโศกเศร้า เช่น น้อยใจ เศร้าใจ สร้อยเศร้าเศร้าหมอง อารมณ์ มัวหมอง เศร้าสลด สลดใจ โหยให้คร่ำครวญ ความสะเทือนใจ ความระทม ความร้าวราน เป็นต้น การใช้คำที่แสดงความรู้สึกเหงาหรือว่าเหว่ เช่น ความเจียบเหงา ว่าเหว่ อ้างว้าง ความหดหู่ เป็นต้น การใช้คำที่แสดงความรู้สึกท้อแท้และเบื่อหน่าย เช่น เบื่อหน่าย รำคาญ เหนื่อย เหน็ดเหนื่อย เหนื่อยอ่อน อ่อนอกอ่อนใจ ท้อแท้ ท้อแท้ใจ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตลอดชีวิตของหล่อนปั่นป่วนจำได้ว่าหล่อนทะเลาะทะเลาะกันแต่เรื่องเล่า
เรียนอย่างเดียว โดยพยายามให้ได้เกรดเอทุกวิชา นั่นคือยอดปรารถนาที่สุด
ของหล่อน ถ้าวิชาไหนได้บี หล่อนก็จะเศร้าสลดแทบลืมกินลืมนอน
(2557, หน้า 93)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนนำคำว่า “เศร้าสลด” ที่หมายถึง วม.ความรู้สึกรันทดใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1148) มาใช้สื่ออารมณ์ให้เห็นว่าตัวละครปั่นป่วนจะมีความรู้สึกรันทดใจอย่างยิ่ง ถ้าความตั้งใจ หรือเป้าหมายที่เธอตั้งไว้ไม่เป็นดังที่ใจหวัง

ปั่นป่วนรับรู้ด้วยความระทมแต่ก็ช่วยให้หล่อนยึดคอกขึ้น บังคับให้มัน
ตั้งตรงบนป่าเมื่อคิดขึ้นได้ว่าเรื่องอะไรจะทำให้อ่อนคอบีบ (2557, หน้า 366)

คำว่า “ความระทม” หมายถึง ก. เจ็บชำระกำใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 978) ผู้เขียนนำ คำนี้มาใช้เพื่อบรรยายถึงความรู้สึกโศกเศร้าของปั่นป่วนเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเพียงลำพัง

นครินทร์มองดูผู้พุดนิงนานด้วยความเข้าใจใจว่าปั่นป่วนจะออกหักคน
เดียวเมื่อไหร่ ออกของเขาเองก็หักด้วย หักเพราะความร้าวรานที่ได้เห็นน้องเขา
พกไว้แต่ความแค้น (2557, หน้า 347)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้คำว่า “ร้าวราน” ที่หมายถึง ก.แตกสามัคคีกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1001) มาใช้บรรยายลักษณะของกลุ่มคนที่แตกความสามัคคีกันแต่ในที่นี้ผู้เขียนเลือกใช้คำว่าความ ร้าวราน มาแสดงให้เห็นความรู้สึกที่เกียดความแค้นไว้มากมายมานาน จนวันที่หมดความอดทนความแค้นนั้นก็ ถูกระบายออกมาอย่างหมดสิ้น

สุมเสียงของพาไลดูขึ้นบานติดกับหล่อนซึ่งไม่มีอะไรเหลืออยู่ใน
อารมณ์เลย หล่อนทอดตามองดูถนนซึ่งเริ่มสว่างเรืองด้วยแสงไฟ ทำให้เกิด
ความเบื่อหน่ายสร้อยเศร้าอย่างบอกไม่ถูก (2557, หน้า 361)

คำว่า “เบื่อหน่าย” หมายถึง ก. รู้สึกอดทนระอาใจ เหนื่อยหน่ายหรือไม่อยาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 686) และคำว่า “สร้อยเศร้า” หมายถึง ก. เศร้าสร้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1176) ผู้เขียนนำสองคำนี้มาใช้บรรยายร่วมกัน เพื่อขยายให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจนมากขึ้น และแสดงให้เห็นความรู้สึกและอารมณ์ที่ซับซ้อนของตัวละคร ซึ่งตัวละครของกฤษณา โอโศกสิน มีความสมจริง คล้ายกับชีวิตคนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีหลายอารมณ์ที่ซับซ้อนหลากหลาย เมื่อต้องเจอเหตุการณ์หรือ ประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน

“เงินเราส่งที่คอร์ต แล้วแกก็ไปของแกเถอะ” พาไลชักเริ่มจะเหงาและ
แล้วเลยหงุดหงิดหล่อนต้องต่อสู้กับความเหงาว่าเหงาอย่างรุนแรงทุกครั้งที่ขาด
ผู้ชาย แล้วยังขาดเพื่อน ไม่ใช่สิ่งที่น่าปีติปราโมทย์เลยจนนึกเดียวสำหรับชีวิตที่
ไร้ญาติขาดที่พึ่งเช่นนี้ (2557, หน้า 104)

คำว่า “ความเหงา” หมายถึง ว. เปลี่ยวใจ เปล่าเปลี่ยว ไม่คึกคัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1342) และคำว่า “ว่าเหว” หมายถึง ว. ความรู้สึกอ้างว้าง เปลี่ยวใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1109) จาก
ตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนเลือกใช้คำสองคำนี้ที่มีความหมายสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หรือคำที่มีความหมายไปในทาง
เดียวกันมาเรียงต่อกัน เพื่อยกยอให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจน ในขณะที่ตัวละครพาไลกำลังรู้สึกเหมือนขาด
สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งไป ซึ่งความขาดหายที่ทำให้พาไลต้องเกิดความเหงา ผู้เขียนบรรยายไว้ว่า คือ
การขาดผู้ชายและขาดเพื่อน

ใจที่เคยคิดว่าจะพยายามช่วยเหลือคนระดับประคองตัวหล่อนเองกับ
ภาวะแสนเข็ญในครอบครัวให้ผ่านวิกฤติไปได้สักช่วงหนึ่งนั้นกลับเหนื่อยอ่อน
ท้อแท้ไป นครินทร์เบื่อแทนปิ่นปัก...ในการอยู่ร่วมกันและอ้างว้างรักกัน (2557,
หน้า 269)

คำว่า “เหนื่อย” หมายถึง ก. รู้สึกอ่อนแรงลง อิดโรย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1345) กับ
คำว่า “ท้อแท้” หมายถึง ก. อ่อนเปลี้ยเพลียใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 549) มาใช้ร่วมกัน ซึ่งผู้เขียน
เลือกใช้คำที่มีความหมายสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หรือคำที่มีความหมายไปในทางเดียวกันมาเรียงต่อกัน เพื่อยกยอ
ให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจน และยังทำให้ผู้อ่านรู้ว่าตัวละครกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ใด

พาไลวางหูอย่างอ่อนอกอ่อนใจที่สุด นี่หล่อนจะต้องวิ่งถามใครต่อ
ใครเรื่องงานอีกนานสักเท่าใด กว่าจจะรู้ว่าตัวเองทำอะไรได้ อะไรซึ่งต้องทำ
อย่างดีเพื่อเงินซึ่งสามารถนำมาจ่ายค่าที่พักและค่าอื่นๆที่รออนุรักษ์
(2557, หน้า 122)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการใช้คำว่า “อ่อนอกอ่อนใจ” หมายถึง ก. เหนื่อยใจ ระอาใจ ท้อใจ
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1386) ซึ่งคำนี้แสดงให้เห็นความเหนื่อยใจของตัวละครพาไล ที่ต้องเผชิญกับ
ความลำบากในการหางานทำ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราในการใช้จ่ายสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันของเธอ นอกจากนี้
ผู้เขียนเล่นคำว่า อ่อน เพื่อย้ำคำและความหมายให้ชัดเจน

“โพลทิพย์ติดได้ไหม”

หล่อนอีกอึก

“ไม่ได้ค่ะ”

“บ๊ะ...นี่แปลว่าไม่เคยเรียนอะไรเลยละซี”

น้ำเสียงท้อใจของเขาทำให้หล่อนอยากร้องให้ขึ้นมาอีก

“โพลอยู่มาได้ยังไงโดยไม่มีความรู้” เขาถามอย่างหงุดหงิดรำคาญ

แม้จะไม่มากมาย แต่ก็บาดความรู้สึกอีกฝ่ายหนึ่งอย่างแรง (2557, หน้า 118)

ผู้เขียนเลือกใช้คำว่า “หงุดหงิด” ซึ่งมีความหมายว่า ว. มีอารมณ์เสียอยู่เสมอๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1280) ร่วมกันกับคำว่า “รำคาญ” หมายถึง น. ทำให้เดือดร้อน เปื้อนหนาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1002) คำว่า “หงุดหงิดรำคาญ” จึงสื่อความหมายของอารมณ์ความรู้สึกตัวละครที่ไม่พอใจ ทำให้เกิดความรู้สึกกระวนกระวาย เป็นการขยายความให้ผู้อ่านเห็นว่า ตัวละครไม่ได้รู้สึกเพียงหงุดหงิดเท่านั้น แต่ยังรู้สึกรำคาญกับการกระทำที่ทำให้เดือดร้อนหรือไม่พอใจจากตัวอย่างข้างต้น ตัวละครที่พาโล เรียกแทนว่า ป่า กำลังต่อว่า พาโล ด้วยอารมณ์หงุดหงิด และไม่พอใจที่ พาโล ใช้ชีวิตแบบไม่ใส่ใจการศึกษาเล่าเรียน

2.2 การใช้คำที่แสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ และทรมาน

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบการใช้คำที่แสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ และทรมาน ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลายอย่างหลากหลาย เช่น ความรวดร้อน เจ็บปวดรวดร้อน ยากเข็ญ ความยากลำบาก ความทุกข์ ความซอกซำ ความขมขื่น ความอดกลั้นขมใจ ทรมานใจ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หล่อนรู้สึกรักและสงสารลูกดุดตมเช่นเดียวกับแม่ผู้ประเสริฐเหล่านั้น
แต่คราวใดความรวดร้อนรวมตัวกันกลายเป็นเมฆหมอกจับหนายอยู่ในมานอารมณ์
ป็นปึกก็คลุ้มคลั่งอยากจะทำอะไรก็ทำไป (2557, หน้า 357)

คำว่า “ความรวดร้อน” ที่หมายถึง ความปวดร้าว ความปวดร้าวใจ ความเจ็บปวดรวดร้อน ผู้เขียนนำคำนี้มาใช้บรรยายอารมณ์ความรู้สึกป็นปึก ซึ่งช่วงเวลานั้นเขาได้รับบทเป็นแม่ของลูก ผู้ซึ่งมีความเจ็บปวดอยู่กับความผิดพลาดของชีวิตคู่อย่างทุกข์ทรมานใจ ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า ความรวดร้อน ที่สมอยู่ในใจของป็นปึกในช่วงเวลานี้ เปรียบเสมือนการรวมตัวกันของเมฆหมอกที่หนาแน่น มองไม่เห็นซึ่งหนทางแห่งความสุข

หล่อนเพิ่งซาบซึ้งในระยนี้เองว่า...ความอึดอัดขัดสนเป็นอย่างไร คนที่
เคยมีเงินติดกระเป๋าคราวละหลายๆพัน แต่จำต้องกลับมาบอกรับสภาพที่ไม่ก็สิบ
หรือแม้ว่าบางทีจะเขยิบขึ้นไปไม่กี่ร้อยก็ตาม มันให้เกิดความขมขื่นเสียนัก
(2557, หน้า 184)

ผู้เขียนนำคำว่า “ขมขื่น” มาใช้ในบทประพันธ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางอารมณ์ของตัวละครที่ขัดเจนขึ้น ขมขื่น หมายถึง ก. การรู้สึกขำใจแต่ฝืนไว้ เพราะไม่สามารถแสดงออกมาได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 169)

จากตัวอย่างคำประพันธ์แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเจ็บปวด เมื่อถูกบีบคั้นทางจิตใจจนไม่สามารถแสดงออกมาได้ เป็นความรู้สึกของ พาโล ที่รู้สึกขมขื่นในชะตาชีวิต ที่แต่ก่อนเคยมีเพียบพร้อมทุกอย่าง แต่เวลานี้ต้องทนยอมรับกับสภาพความอึดอัดขัดสนของตนจนอยากจะหาทางแก้ไข

หล่อนอยากรู้เหมือนกันว่า ความอดกลั้นขมใจของตนเองจะยืนยาวไป
ได้สักแค่ไหน จะลองสู้กับอุปสรรคทางใจดูสักพัก เพื่อความหวังในอนาคตซึ่งแม้
หล่อนจะยังไม่รู้เลยว่ามันเรื่องจริงเพียงใด แต่พาโลก็ตั้งใจเด็ดเดี่ยวแล้วว่า จะลอง
(2557, หน้า 185)

จากตัวอย่างข้างต้น ใช้คำว่า “ความอดกลั้น” และ “ขมใจ” ร่วมกัน ดังนั้น “ความอดกลั้นขมใจ” จึงเป็นคำแสดงความรู้สึกของการระงับอารมณ์ หักห้าม บังคับจิตใจของตัวละครให้เด่นชัดขึ้น จากตัวอย่างนี้แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร พาโล ที่ทนฝืนทนสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพียงลำพัง เพื่อหวังให้ชีวิตมีอะไรดีขึ้นกว่าเดิมบ้าง

2.3 การใช้คำที่แสดงความคับข้องใจ อึดอัดใจและความหงุดหงิด

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบการใช้คำที่แสดงความรู้สึกคับข้องใจ อึดอัดใจ และความหงุดหงิดที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลายอย่างหลากหลาย เช่น อึดอัด ความอึดอันใจ ความหงุดหงิด หงุดหงิด รำคาญ ความหงุดหงิดขุ่นมัว ขุ่นมัวหงุดหงิดขัดข้องใจ ความขุ่นข้องใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มายมองตามนายจ้างขณะก้าวขึ้นนั่งตอนใน ดูเหมือนคุณผู้หญิงของ
หล่อนจะถูกความอึดอันคับใจทำลายอย่างมากในระยะหลัง (2557, หน้า 255)

“โพลอยมาได้ยังไงโดยไม่มีความรู้” เขาถามอย่างหงุดหงิดรำคาญแม้
จะไม่มากมาย แต่ก็บาดความรู้สึกอีกฝ่ายหนึ่งอย่างแรง (2557, หน้า 118)

พาไลถอนหายใจด้วยความหงุดหงิดขุ่นมัว เมื่อรถเลี้ยวเข้าสู่คอร์ตแล้ว
เหลือบไปยังหน้าต่างห้องเขา ก็เห็นแต่ความมืด (2557, หน้า 268)

ปิ่นปักร่อนไปทั้งตัว แต่แววดาเขาเริ่มสนุกขึ้น...ความขุ่นข้องใจเมื่อ
ชั่วโมงก่อนค่อยๆจางลง (2557, หน้า 64)

จากตัวอย่างบทประพันธ์ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภุชญา โอโศกสินได้ใช้คำแสดงอารมณ์ของตัวละครที่มีปัญหาในชีวิต ซึ่งเป็นตัวละครเอกทั้งสิ้น ได้แก่ พาไล ปิ่นปัก และนครินทร์ ที่มีความเคร่งเครียดหรือเกิดอารมณ์เสียอยู่เสมอๆ ซึ่งในบางขณะปัญหาต่างๆนั้น พวกเขาที่ไม่สามารถระบายหรือปลดปล่อยอารมณ์ความคับข้องใจออกมาได้ จะเห็นได้ว่าผู้เขียนมีกลวิธีการเลือกใช้คำที่มีความหมายสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หรือคำที่มีความหมายไปในทางเดียวกันมาใช้ร่วมกัน เช่น ความอึดอันคับใจหงุดหงิดรำคาญ ความหงุดหงิดขุ่นมัวเพื่อขยายให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจน ทั้งยังช่วยขยายให้เห็นรายละเอียดของอารมณ์ที่ซับซ้อนลึกซึ้งของตัวละครมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพเกิดความเข้าใจและความเกิดความสะเทือนอารมณ์ร่วมไปกับตัวละคร

2.4 การใช้คำที่แสดงความรู้สึกไม่พึงพอใจโกรธแค้น และเหยียดหยาม

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบการใช้คำที่แสดงความรู้สึกไม่พึงพอใจ โกรธแค้น และเหยียดหยามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลายอย่างหลากหลาย เช่น โกรธกร้าวความแค้น เหยียดหยามดูหมิ่นดูแคลน ดูหมิ่นเหยียดหยาม ดูถูกเหยียดหย่ำ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ก็ตอบได้คำเดียวว่าโกรธ” “เซ็งต่างหาก” เขาบอก “ผมนะรักคุณจน
เซ็งแล้วรู้หรือเปล่า” (2557, หน้า 66)

นั่นเอง...พัชรินจึงหัวเราะด้วยหล่อนรู้ตัวว่าเริ่มกร้าวและแค้นดังนั้น
จึงต้องรีบซุกซ่อนมันต่อไป (2557, หน้า 94)

นครินทร์มองผู้พูดนั้นนานด้วยความเข้าใจว่าเขาปิ่นปักจะออกหักคนเดียวเมื่อไหร่ ออกของเขาเองก็หักด้วย หักเพราะความร้าวรานที่ได้เห็นน้องเขาพวกไว้แต่ความแค้นซึ่งสักวันหนึ่งพิษสงของมันจะสังหารหลายสิ่งหลายอย่างที่ติงามให้แหลกมลายลง (2557, หน้า 347)

จากบทประพันธ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเลือกใช้คำว่า “โกรธ” “กร้าว” “แค้น” มาใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

โกรธ หมายถึง ก. ชื่นเคืองใจอย่างแรง ไม่พอใจอย่างรุนแรง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 159)

กร้าว หมายถึง ว. แข็งกระด้าง แข็งมากหรือแข็งเกินพอดีซึ่งอาจแตกบิ่นได้ง่าย ไม่นุ่มนวล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 67)

แค้น หมายถึง ก. โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 276)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีกลวิธีการเลือกใช้คำที่มีความหมายสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หรือคำที่มีความหมายไปในทางเดียวกันมาใช้ร่วมกัน เพื่อสื่ออารมณ์ของตัวละคร ซึ่งทั้ง “โกรธ” “กร้าว” “แค้น” คือ อารมณ์ธรรมชาติของมนุษย์เป็นอารมณ์ที่รุนแรง เกิดจากความรู้สึกที่ไม่พอใจ หรือสภาวะที่เกิดอารมณ์แบบไม่สมปรารถนา ซึ่งเกิดจากความรู้สึกที่ถูกกระทำอย่างไม่ยุติธรรม ถูกหยามหรือได้รับการข่มขู่ เป็นต้น มักจะแฝงความเป็นปรปักษ์และความตึงเครียดที่เกิดจากสัมผัสของการบาดเจ็บหรือถูกกระทำการสบประมาท

ปิ่นปักกล่าวต่อไปอย่างสงสารนิดๆ หล่อนมักจะสงสารผู้หญิงที่คู่หมั้น หล่อนเหยียดหยามทุกคน สงสารได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้ความพยายามเลย (2557, หน้า 14)

พาลไม่เคยคิดจะสมน้ำหน้าแม้หล่อนจะรู้สึกบอঝว่าตัวเองเคยถูกมองด้วยสายตาหมิ่นเหยียดหยามอยู่บ้าง จากคนที่บ้านตรงกันข้ามคอร์ตมาแล้วก็ตามที เพียงแต่หล่อนดีใจที่ปิ่นปักได้รับการสั่งสอนจากธรรมชาติให้เข้าถึงอะไรหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่คาดฝัน (2557, หน้า 362)

มียัมนิดๆผุดขึ้นบนริมฝีปากของฉวี คนงานไม่ถึงกับดูหมิ่นดูแคลนพาล แต่ไม่ยกย่อง ฉวีมารับใช้เพราะได้เงินและได้ข้าวสำหรับเก็บเอาไปข้างล่าง (2557, หน้า 150)

“แกต้องคิดยังจี๊ไฟล ต้องคิดว่าหากแกกลานเข้าไปหาเขาแล้ว เขายังไม่เห็นว่าการจะให้ภักย์หรือเอ็นดูแก ก็อย่าไปนับถือเม่งมัน นึกซะว่ามันก็ไม่ใช่มนุษย์มนาอะไรนักหนาหรอก ดีแต่เปลือกไปยั้งเงง มนุษย์ที่แท้จริงนะ เขาก็ต้องมีเมตตาปราณีคนในแง่ดีไว้มั่ง ไม่ใช่เอาแต่ถูกเหยียดหยามยำตะพึดตะพือไป” (2557, หน้า 497)

จากบทประพันธ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้เขียนเลือกใช้คำว่า “เหยียดหยาม” “ดูหมิ่นดูแคลน” “เหยียดยำ” มาใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่ถูกกระทำ ซึ่งคำเหล่านี้มีความหมายสัมพันธ์กันเกี่ยวกับการทำให้้อายขายหน้า ซึ่งเป็นการลดคุณค่า ถูกถูกเหยียดหยามต่อผู้ถูกดูหมิ่น จากบทประพันธ์ตัวละครที่ถูกเหยียดหยามส่วนมากคือ พาล หญิงสาวผู้กำพร้าพ่อแม่และมีประวัติการใช้ชีวิตที่ฉาวโฉด ถึงแม้ในเวลาต่อมาเธอจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ไม่ใช่ชีวิตฟุ่มเฟือย ไม่เที่ยวกลางคืน ไม่พึ่งผู้ชายแปลกหน้า ทำงานหาเงินด้วยลำแข้งตัวเอง แต่ก็ต้องใช้เวลาพิสูจน์ตัวเองนานพอสมควร กว่าที่คนในสังคมและคนรอบข้างจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ดีของเธอได้เธอต้องถูกดูถูกเหยียดหยามมากมาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์จินตภาพจากกลวิธีการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเลื่อมสลับลาย ในประเด็นภาษา จินตภาพสื่ออารมณ์ความรู้สึกของภุชฌนา อโศกสิน สามารถนำคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกมาใช้สร้างจินตภาพได้อย่างโดดเด่น ได้แก่ คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวก คือ การใช้คำที่แสดงความรู้สึกมีความสุข สนุกสนาน ดีใจ และภูมิใจ และคำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทางลบคือ การใช้คำที่แสดงความรู้สึกโศกเศร้า เหงา ว้าเหว่ ท้อแท้ และเบื่อหน่าย การใช้คำที่แสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ และทรมาน การใช้คำที่แสดงความรู้สึกคับข้องใจ อึดอัดใจ และความหงุดหงิด การใช้คำที่แสดงความรู้สึกไม่พึงพอใจโกรธแค้น และเหยียดหยาม โดยส่วนใหญ่จะนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน มาใช้อธิบายความหลากหลายทางอารมณ์ที่เกิดขึ้น ให้ผู้อ่านเห็นภาพและทราบรายละเอียด รวมถึงอารมณ์ของตัวละคร ทำให้ตัวละครของภุชฌนา อโศกสินมีความสมจริง โดยเฉพาะอารมณ์ที่ผู้เขียนถ่ายทอดผ่านตัวละครพาไล ปิ่นปัก นครินทร์ ซึ่งเป็นตัวละครเอกในเรื่อง ได้สะท้อนอารมณ์อันใกล้เคียงกับชีวิตจริงของมนุษย์ได้อย่างชัดเจนยิ่งที่ทำให้เรื่อง เลื่อมสลับลาย มีลักษณะเด่นในภาษานอกจากจะทำให้เกิดความงามทางภาษาแล้ว ยังช่วยสื่ออารมณ์ได้อย่างลึกซึ้ง สื่อความหมายได้อย่างเข้มข้น และสื่อภาพได้อย่างมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้นด้วย

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษา จะเห็นได้ว่าภุชฌนา อโศกสิน เลือกใช้ภาษาในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเมื่อกล่าวถึงผลงานของภุชฌนา อโศกสิน คนทั่วไปมักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาและแนวคิดของเรื่อง เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่สะท้อนสภาพปัญหาต่างๆในสังคม แต่มีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ผลงานของภุชฌนา อโศกสิน ติดตรึงในใจผู้อ่าน นั่นคือ การใช้ภาษาจินตภาพในการถ่ายทอดเรื่องราวอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้อย่างสมบูรณ์ จนสามารถสะท้อนลักษณะอารมณ์ของคนในสังคมปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางอารมณ์ดังที่ ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ (2528, หน้า 149) กล่าวว่า “มนุษย์ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกและอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น หวาดกลัว ฯลฯ ซึ่งเป็นความรู้สึกและอารมณ์ที่คนเราจะประสบในชีวิตประจำวัน นักจิตวิทยาได้แยกอารมณ์เป็น 2 ลักษณะ คือ อารมณ์ที่ให้ความสุขเป็นอารมณ์ทางบวก ได้แก่ อารมณ์ดีใจ อารมณ์สนุก อารมณ์รัก เป็นต้น และอารมณ์ที่ทำให้ความทุกข์ซึ่งเป็นอารมณ์ทางลบ ได้แก่ อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์เสียใจ เป็นต้น ” ซึ่งการสรรสร้างภาษา คือความงามทางด้านวรรณศิลป์ที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกในงานเขียนให้ชัดเจนขึ้น นอกจากทำให้เกิดอรรถรสทางอารมณ์แล้ว ทำให้งานเขียนมีความน่าสนใจ ชวนติดตามมากขึ้น สอดคล้องกับสุนทรี ดวงทิพย์ (2558) กล่าวว่า ความงามทางด้านวรรณศิลป์มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้บทประพันธ์ มีคุณค่ามีภาษาที่สละสลวยประณีตและมีความไพเราะประทับใจซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เข้าถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้ประพันธ์ได้ดียิ่งขึ้น ผู้ประพันธ์ได้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาษาที่งดงาม เช่น สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติความรักของชายหญิงทั้งด้านความรักที่สมหวัง ผิดหวัง ความรักของบุคคลในอาชีพต่างๆ ความรักต่างชนชั้นฐานะหรือความรักต่างพรมแดนรวมถึงการตกอยู่ในห่วงหาอาลัยแห่งความรัก สะท้อนในด้านครอบครัว การอบรมสั่งสอน ประเพณีค่านิยม การเสียสละสละสลวยสังคม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะอารมณ์มนุษย์ที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอจึงกล่าวได้ว่าการนำเสนอเรื่องราวที่เป็นจริงทางสังคมมีความสำคัญและน่าสนใจซึ่งภุชฌนา อโศกสินได้บรรยายอย่างชัดเจน เพื่อต้องการให้ผู้อ่านรับรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตมนุษย์ อันเป็นเรื่องราวที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง ยากแก่การเข้าใจ ดังนั้นการจะนำเสนอสิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ที่ต้องอาศัยความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งภุชฌนา อโศกสิน จะต้องใช้ลีลา ชื่นเชิงในการประพันธ์ เพื่อทำให้ผู้อ่านคล้อยตาม เกิดเป็นจินตภาพคมชัดและได้รับสารอย่างถูกต้องสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาจินตภาพในวรรณกรรมชนิดต่างๆของนักเขียนคนอื่นๆ ที่มีลักษณะภาษาที่สร้างจินตภาพ เช่น เรื่องสั้น บทความ หรือ ภาษาโฆษณา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจินตภาพกับแนวคิด เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างจินตภาพกับแนวคิด

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา อโศกสิน. (2557). **เลื่อมสลับลาย**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : เพื่อนดี.
- กาญจนา ตันโพธิ์. (2549). **การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของศรีบูรพา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิณณพัฑ ไรจนวงศ์. (2549). **ภาษาจินตภาพในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดลฤทัย ขาวดีเดช. (2540). **การใช้ภาษาจินตภาพในงานของอัศศิริ ธรรมโชติ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงมน จิตรจำนง. (2527). **สุนทรียภาพในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- ธวัช ปุณโณทก. (2557). **แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์. (2546). **วิเคราะห์จินตภาพในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลของกฤษณา อโศกสิน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ประสาธ หลักศิลา. (2514). **สังคมมนุษย์ในด้านพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ไพลิน รุ่งรัตน์. (2538). **วรรณพิณิจ กฤษณา อโศกสิน**. กรุงเทพฯ : คมบาง.
- ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา. (2544). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- วนิดา บำรุงไทย. (2543). **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2528). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุจรีต เพียรชอบ. (2539). **ศิลปะการใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุนทรี ดวงทิพย์. (2558). **การศึกษาวิเคราะห์วรรณศิลป์ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของหนู มิเตอร์**.
สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 21(2), 67-81.
- อภิรัตน์ โมทนิยชาติ. (2547). **การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของปิยะพร ตักดีเกษม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.